

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 2164
Tarih: 29.04.2019

11972

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra ZÜMRÜT SELÇUK tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemalbay

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ
İzmir Milletvekili

Anayasanın 49. Maddesi “Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır” demektedir.

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2018 Aralık ayı işsizlik rakamlarını %13,5 seviyesinde açıklaması da göstermektedir ki Türkiye'de yüksek enflasyonla ve yüksek işsizliğin birlikte görüldüğü bir ekonomik kriz dönemi yaşanmaktadır. İşsizlik Sigortası Fonunun keyfi kullanımına dayalı teşviklerle yürütülen istihdam seferberliği sonucunu işsizlik depremi olarak ortaya koymaktadır.

Yoksulluğu, eşitsizliği ve işsizliği üreten AKP iktidarı sermayeyi desteklemiş, emekçilere ağır çalışma koşulları, düşük ücret, güvencesizlik, işsizlik, işçi cinayetleri, emek sömürüsü, sosyal güvencesizlik ve sendikasıylaştırılma dayatılmış ve bütün bunlar taşeron için bir uygulama biçimine dönüşmüştür.

Esnek ve güvencesiz çalışma koşulları, taşeron işçi çalıştıran yerler başta olmak üzere çalışma koşullarına dair etkin denetimlerin yapılmaması, işçilerin dayanışma ve sendikal örgütlenmeleri önündeki engeller yaşanan ihlallerin önlenmesi önünde büyük bir engel olmaktadır. Güvencesizlik ve denetimsizlik politikası işverenlerin ekmeğine yağ sürmektedir.

Cumhurbaşkanının 2018 yılında 1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü dolayısıyla yayımladığı mesajında *"Bizler, 'işçinin ücretini alın teri kurumadan verin' diyen bir medeniyetin temsilcileri olarak 15 yılda emekçi kardeşlerimizin haklarını, hukuklarını gözetmeye sorunlarını devletimizin imkânları, ülkemizin kaynakları el verdiğince çözmeye gayret ettik."* İşçilerin, emekçilerin büyümesi Türkiye'nin büyümesidir. Bu düşünceyle istihdamı artırmak, işsizlik oranını düşürmek için pek çok tedbiri, programı hayata geçirdik" şeklindeki açıklamalarda bulunmuştur. Ancak, AKP iktidarı dönemindeki uygulamalara baktığımızda karşımıza çıkan tablo vahimdir.

İşçilerin ücret alamamaktan kaynaklı başlattığı ve aylar süren pek çok eylemi ilgili Bakanlık ve yetkili devlet kurumları tarafından sadece izlenmiş, işçilerin kölelik koşullarında çalışmalarına, ücretlerini dahi alamamalarına sermaye lehinde tepkisiz kalındığı sayısız örnekte görülmüştür. 4857 Sayılı İş Kanununun 32/4. maddesinde ücretin en geç ayda bir ödeneceği kurala bağlanmıştır. Ayrıca İş Kanununun 36'ncı maddesi gereğince; işverenler, alt işveren işçilerinin ücretlerinin ödenip ödenmediğini, işçinin başvurması üzerine veya aylık olarak re'sen kontrol etmek ve varsa ödenmeyen ücretlerini hak edişlerden keserek işçilerin banka hesaplarına yatırmak zorundadır. Aynı kanun fazla çalışmayı da işçinin onayına tabi kılmıştır. Buna göre, işçinin rızası alınmaksızın fazla çalışma yaptırılamaz denmektedir. İşçiye fazla çalışma yaptırılması işçinin onayına bağlanmıştır. İşçi fazla çalışma muvafakatnamesi vermediği ve iş sözleşmesinde belirtilmediği sürece yani kendisinin onayı olmadan, fazla mesai yaptırılması mümkün değildir.

Antalya'da Proses adlı taşeron firma üzerinden Fun&Sun River Resort Otel'de tesisat işçisi olarak çalışan Cemal Öcal, mesaiye kalmadığı için darp edilerek kendisine isteği dışında istifa dilekçesi imzalatıldığını iddia etmiştir. İnşaat İşçileri Sendikası ise konuya ilişkin "İnşaat işçisine saygı duymayı öğreneceksiniz" başlıklı bir açıklama yayınlayarak, fazla mesaiye kalmadığı ve ücretini istediği için bir işçinin dövülmesini protesto etmiştir.

Yasaların işverenler tarafından pervasız şekilde yok sayılması, fazla mesailerin özellikle hizmet sektöründe denetimsizlik ve cezasızlık sebebiyle ücretlerinin ödenmemesinin kural haline getirilmesi, fazla mesaiye kalmak istemeyen işçinin darp edilerek sokağa atılması patronların pervasızlaştığının göstergesidir.

Yaşanan sayısız hak gaspları güvencesiz, kayıtsız, denetimsiz ve kuralsız çalışma koşullarını besleyen sermaye yanlısı politikalardan güç alındığının göstergelerindendir. Taşeronların ve üst işverenlerin sadece işçileri çalıştırarak kâr etmeye odaklanmaları, emek sömürüsünün katmerlendiği, hukuk dışılığın toleransla karşılanması, emek aleyhine dönüştürülen iş yasaları, sendikasılaştırma politikaları ile işverenlerin işçilerin haklarını verme konusunda vurdumduymazlığı ile sonuçlanmaktadır.

Çalıştığı iş yerinde zorunlu mesai dayatılan ancak kabul etmediği için firma sahibinin yeğeni Sinan Akıncı tarafından darp edilerek şiddet uygulanıp işten istifa dilekçesi imzalatılan Cemal Önal ile ilgili skandal haber basına geniş bir şekilde yansımıştır.

Bu bağlamda;

- 1- Bakanlığınızca basında yer alan haberleri ihbar kabul edip ilgili taşeron firma ve asıl işverene ait firmaya herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa nasıl bir yaptırım uygulanmıştır?
- 2- İş Kanununda, “alt işverenin işçilerine karşı o işyeri ile ilgili olarak iş sözleşmesinden veya alt işverenin taraf olduğu toplu iş sözleşmesinden doğan yükümlülüklerinden alt işveren ile birlikte sorumludur” denilmektedir. Alt işveren ve üst işveren; çalışanların ücretlerinin, fazla mesailerinin ödenip ödenmediğinin takibini yapması, iş kanunun uygulandığının ve işçilere iş kanunu çerçevesinde ücretlerinin, mesailerinin ödenip ödenmediğinden beraberce sorumludur. Bakanlığınız tarafından asıl işverenin sorumluluğunu yerine getirmemesinden dolayı işveren hakkında herhangi bir işlem başlatılmış mıdır?
- 3- Şiddete maruz bırakılarak işten atılan işçi Cemal Öcal’ın hukuksuz işten çıkarılmasından kaynaklı olarak işçinin yaşadığı mağduriyetini gidermek, işe iadesini sağlamak üzere çalışma yürütecek misiniz?
- 4- Patronların çalışanlarına karşı onur kırıcı davranışlardan kaçınması, işçilere saygı duyması için bir eylem planınız var mı?
- 5- Hizmet sektöründe ve genel olarak çalışma yaşamında yaygın olan uzun iş saatleri ve çalışan aleyhine esnek ve güvencesiz çalışmayı önlemek üzere bugüne kadar ne tür politikalar izlediniz ve sonucu ne olmuştur?